

Toimialan vaikutus suomalaisten pörssiyhtiöiden tilintarkastuskertomusten mukautuksiin, huomautuksiin ja lisätietoihin

Niko Lampinen

Tekijä(t) Niko Lampinen	
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma	
Raportin/Opinnäytetyön nimi Toimialan vaikutus suomalaisten pörssiyhtiöiden tilintarkastuskertomusten mukautuksiin, huomautuksiin ja lisätietoihin	Sivu- ja liitesivumäärä 26+18
<p>Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, onko toimialalla merkitystä tilintarkastusten sisältöön liittyen mukautuksiin, huomautuksiin ja lisätietoihin suomalaisissa pörssiyhtiöissä. Opinnäytetyössä on myös tietoa tilintarkastuskertomusten mukautuksista, huomautuksista ja lisätiedoista.</p> <p>Opinnäytetyössä on tutkittu suomalaisten pörssiyhtiöiden tilintarkastuskertomuksia, jotka löytyvät pääosin vuosikertomukset.net sivustolta. Ne tilintarkastuskertomukset, joita ei löytynyt tältä sivustolta on etsitty jostain muusta internet-lähteestä.</p> <p>Tutkimus on hyödyllinen kaikille sitä lukeville, etenkin tilintarkastusta opiskeleville. Tutkimus tarjoaa hyötyä sekä liittyen tutkimusongelmaan että yleisemmällä tasolla liittyen mukautusten, huomautusten ja lisätietojen sisältöön.</p> <p>Tutkimusaineistoa on analysoitu Microsoft Excel-ohjelmistolla. Tutkimuksessa on analysoitu mukautusten, huomautusten ja lisätietojen määrää ja sisältöä. Sisällöstä ei kuitenkaan löytynyt eroja toimialoittain.</p> <p>Tutkimuksessa selvisi, että suuressa otoksessa suomalaisia pörssiyhtiöitä ei ollut yhtään mukautusta tai huomautusta suomalaisissa pörssiyhtiöissä. Otoksessa oli kuitenkin jonkin verran lisätietoja.</p> <p>Toimialoittain yhdeksän lisätietoa jakautuivat kahteen toimialaan: teknologiaan ja teollisuustuotteet ja -palveluihin. Teknologia-toimialassa on vähemmän suomalaisia pörssiyhtiöitä, ja tämän takia tällä on enemmän merkitystä, kun analysoi toimialan merkitystä tilintarkastuskertomuksissa esiintyviin lisätietoihin.</p> <p>Tutkimuksessa päädyttiin tulokseen, että toimialan vaikutusta tilintarkastuskertomuksissa oleviin lisätietoihin ei voida todistaa, joten nollahypoteesia ei voitu kumota. Kuitenkin päädyttiin siihen, että on kuitenkin mahdollista, että teknologia -toimialalla on merkitystä tilintarkastuskertomuksissa esiintyviin lisätietoihin.</p>	
Asiasanat Tilintarkastuskertomus, mukautettu tilintarkastuskertomus, huomautus, lisätieto, suomalaiset pörssiyhtiöt	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Projektin tausta	1
1.2	Tavoite	2
1.3	Tutkimusongelmat	2
1.4	Käytetyt menetelmät	2
1.5	Avainkäsitteet	3
2	Teoria.....	4
2.1	Tilintarkastuskertomus	4
2.2	Konsernin tilintarkastuskertomus	5
2.3	Vakiomuotoinen tilintarkastuskertomus	5
2.4	Mukautettu tilintarkastuskertomus	5
2.5	Varauman sisältävä lausunto	6
2.6	Kielteinen lausunto.....	6
2.7	Lausunnon antamatta jättäminen	6
2.8	Lisätieto	6
2.9	Huomautus	7
2.10	Tilintarkastuslaki	7
2.11	Yleistä tilintarkastuksesta	9
3	Tutkimuksen tulokset.....	11
3.1	Hypoteesi.....	11
3.2	Löytymättömät tilintarkastuskertomukset.....	11
3.3	Mukautukset tilikautena 2019.....	11
3.4	Mukautukset tilikautena 2018.....	12
3.5	Mukautukset tilikautena 2017.....	12
3.6	Huomautukset tilikautena 2019	12
3.7	Huomautukset tilikautena 2018	12
3.8	Huomautukset tilikautena 2017	12
3.9	Lisätiedot tilikautena 2019.....	12
3.10	Lisätiedot tilikautena 2018.....	13
3.11	Lisätiedot tilikautena 2017.....	14
3.12	Yhtiöiden toimialat.....	16
3.13	Yhtiöiden toimialojen jakautuminen	17
3.14	Tulosten kommentointi	18
3.15	Tuloksiin liittyviä ongelmia.....	19
3.16	Hypoteesin toteutuminen	19
3.17	Tuloksista tehdyt päätelmät.....	20
3.18	Suosituksia	21

4	Projektin pohdinta ja päätelmät	22
4.1	Yhteenveto projektin kuvauksesta ja tuloksista	22
4.2	Tuotoksen kommentointi	23
4.3	Tuotokseen liittyviä ongelmia	23
4.4	Projektin toteutumisen ja tuotoksen arviointi	23
4.5	Suosituksia	24
5	Lähdeluettelo	25
6	Liitteet	27

1 Johdanto

Tässä kappaleessa käsitellään, miksi projektiin on ryhdytty ja, mikä sen tavoite on. Kappaleessa on myös eritelty tutkimusongelmat ja, mitä menetelmiä tutkimuksessa on käytetty.

1.1 Projektin tausta

Valitsin tämän aiheen opinnäytetyössä, koska ajattelin, että tätä aihetta olisi hyvä tutkia. Opinnäytetyön ohjaaja piti myös tätä aihetta hyvänä. Tästä opinnäytetyöstä voivat hyötyä kaikki sen lukijat. Opinnäytetyössä on hyödyllistä tietoa tilintarkastuskertomusten mukautuksista, huomautuksista ja lisätiedoista suomalaisissa pörssiyrityksissä tilikausina 2017-2019. Opinnäytetyöstä on erityisesti hyötyä opiskelijoille, jotka ovat kiinnostuneet tilintarkastusaiheesta. Opinnäytetyö antaa selkeän käsityksen tilintarkastuskertomusten sisällöstä ja tästä on erityisesti hyötyä tilintarkastusta opiskelevalle ja aloittelevalle tilintarkastajalle.

Tutkimusongelman tutkiminen taas tuo hyötyä tarkemmalla tasolla eli toimialatasolla sen lukijoille. Yleensäkin voisi sanoa, että kaikki tutkiminen on hyödyllistä ja arvokasta riippumatta siitä, mitä tutkii. Tämä opinnäytetyö tuo arvoa myös tutkimisen tasolla ja on yksi tutkimus monien tutkimusten joukossa. Vaikka nollahypoteesia ei voisi kumota, se ei vaikuta tutkimuksen hyödyllisyyteen.

Valitsin aiheen, koska se tuo hyödyllistä lisätietoa tilintarkastusaiheiseen tutkimukseen. Tilintarkastus on mielestäni myös kiinnostava aihe ja minä olen myös suorittanut ammattikorkeakouluni tilintarkastus -moduulin. Tutkimuksessa ei ole tarkoitus kyseenalaistaa vanhaa tietoa, vaan tuoda lisätietoa aiheesta. Aiemmat tutkimukset ovat myös käsitelleet aikaisempia vuosia, ja täten voidaan tutkia tilintarkastuskertomuksia nykyaikana.

Tutkimaani aihetta on tutkittu aiemmin mukauttamisen osalta Mikko Marttusen Pro gradu -tutkielmassa vuodelta. Siinä on tutkittu suomalaisten pörssiyrityksien tilintarkastusten mukauttamista vuosilta 1992-2002. Tutkimuksessa selvisi, että vain 3 tutkituista tilintarkastuskertomuksista oli mukautettuja (LUT University 2004.).

Janne Rossi on taas tutkinut Pro gradu -tutkielmassaan vuodelta 2013 toiminnan jatkuvuutta koskevaa raportointia suomalaisten pörssiyrityksien tilintarkastuskertomuksissa vuosilta 2006-2012. Tutkimuksessa selvisi, että 25:ssä tilintarkastuskertomuksessa oli annettu lisätieto (Tampereen Yliopisto 2013, 64.).

1.2 Tavoite

Opinnäytetyössä tutkitaan suomalaisten pörssiyhtiöiden tilintarkastuskertomuksia. Tarkoituksena on selvittää, kuinka suuri osa tilintarkastuskertomuksista on mukautettu, ja mitkä seikat ovat johtaneet tähän. Tutkimuksessa selvitetään myös, kuinka paljon huomautuksia tai lisätietoja tilintarkastuskertomuksissa on, ja mistä on huomautettu tai annettu lisätieto.

Tutkimuksen suomalaisten pörssiyhtiöiden tilintarkastuskertomukset on johdettu vuosikertomukset.net sivustolta. Jos joistain pörssiyhtiöistä ei löydy tarvittavaa informaatiota koskien tilintarkastuskertomusta tältä sivustolta, johdetaan tilintarkastuskertomus toisesta lähteestä. Tutkimuksessa otetaan suuri otos suomalaisista pörssiyhtiöistä ja tutkitaan tilintarkastuskertomuksia vuosilta 2017-2019.

1.3 Tutkimusongelmat

Pääongelma: Onko suomalaisten pörssiyhtiöiden tilintarkastuskertomuksien mukautuksissa, huomautuksissa tai lisätiedoissa eroavaisuuksia eri toimialoilla vuosina 2017-2019?

Alaongelmat:

- 1) Kuinka suuri osa tilintarkastuskertomuksista on mukautettu?
- 2) Mitkä seikat ovat johtaneet mukautuksiin?
- 3) Kuinka paljon huomautuksia tilintarkastuskertomuksissa on?
- 4) Mistä seikoista on huomautettu?
- 5) Kuinka paljon lisätietoja tilintarkastuskertomuksissa on?
- 6) Mistä seikoista on annettu lisätieto?

1.4 Käytetyt menetelmät

Opinnäytetyötä tehdessäni olen läpikäynyt vuosikertomukset.net sivustolta löytyviä suomalaisten pörssiyhtiöiden tilintarkastuskertomuksia. Jos tältä sivustolta ei löytynyt tilintarkastuskertomusta, etsin sen internetistä jotain muuta kautta. Olen käyttänyt tutkimuksessa systemaattista satunnaisotantaa. Systemaattisessa satunnaisotannassa valitaan listasta satunnaisesti aloituskohta. Tästä kohdasta alkaen valitaan itse määrittelemän välin mukaisesti esimerkiksi joka kolmas arvo. Kun lista loppuu, jatketaan prosessia listan alusta (KvantiMOTV). Valitsin vuosikertomukset.net sivustolla olevista pörssiyhtiöistä sattumanvaraisesti aloituskohdan. Tästä kohdasta alkaen joka toinen pörssiyhtiö on valittu otokseen. Otos on siis puolet perusjoukosta. Otoskoko on 64 pörssiyhtiötä.

Validiteetti tarkoittaa sitä, että tutkittaessa mitataan sitä, mitä oli tarkoitus mitata. Reliabiliteetti tarkoittaa sitä, että tutkittaessa mittari mittaa oikein (Haaga-Helia ammattikorkeakoulun diaesitys kurssilta Tutkimustyön perusteet ja menetelmät.). Valitsemani tutkimuskäytännön validiteetti on hyvä, koska internetistä löytyy hyvin faktatietoa eli tilintarkastuskertomukset. Tulokset saa selkeästi numeerisessa ja kuvailevassa muodossa. Tutkimuskäytännön reliabiliteetti on myöskin hyvällä tasolla samoista syistä.

Tutkimus on sekä kvantitatiivista eli määrällistä että kvalitatiivista eli kuvailevaa tutkimusta. Kvantitatiivisessa osuudessa analysoidaan, kuinka monta tilintarkastuskertomusta on mukautettu, kuinka monta huomautusta on annettu ja kuinka monta lisätietoa on annettu. Kvalitatiivisessa osuudessa analysoidaan mukautusten syitä, huomautusten sisältöä ja lisätietojen sisältöä.

Tutkimuksessa on käytetty analysoinnissa Microsoft Exceliä. Excelissä on jaoteltu otokseen kuuluvat suomalaiset pörssiyritykset vuosille 2017, 2018 ja 2019. Pörssiyrityksen jälkeisessä solussa lukee, onko tilintarkastuskertomus vakiomuotoinen tai mukautettu ja, onko tilintarkastuskertomuksessa annettu huomautus tai lisätieto. Jos tilintarkastuskertomusta ei ole löytynyt, solussa on x. Excelissä on myös suomalaisten pörssiyritysten toimialat ja toimialoihin kuuluvien yhtiöiden määrä.

1.5 Avainkäsitteet

Opinnäytetyön tärkeimmät käsitteet ovat seuraavat:

Tilintarkastuskertomus, konsernin tilintarkastuskertomus, vakiomuotoinen tilintarkastuskertomus, mukautettu tilintarkastuskertomus, varauman sisältävä lausunto, kielteinen lausunto, lausunnon antamatta jättäminen, lisätieto ja huomautus.

2 Teoria

Tässä kappaleessa käsitelen opinnäytetyön aiheeseen kuuluvaa teoriaa. Tämä kappale sisältää tilintarkastamisen käsitteitä ja tilintarkastuslakia.

2.1 Tilintarkastuskertomus

Tilintarkastuskertomuksesta säännellään tilintarkastuslaissa. Tilintarkastuslain 3 luvun 5§ mukaan tilintarkastajan on annettava jokaiselta tilikaudelta päivätty ja allekirjoitettu tilintarkastuskertomus. Tilintarkastuslain 3 luvun 6 § mukaan tilintarkastuskertomus pitää luovuttaa yhteisön tai säätiön hallitukselle tai vastaavalle toimielimelle viimeistään kaksi viikkoa ennen kokousta, jossa tilinpäätös esitetään vahvistettavaksi. Tilintarkastuskertomus on julkinen asiakirja, joka on liitteenä tilinpäätöksessä (Tomperi & Halminen 2018, 127.).

Tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n mukaan tilintarkastuskertomuksessa on kuvattava, mikä tilinpäätös on käsiteltävänä; ilmoitettava noudatetaanko tilinpäätöksen laatimisessa Suomen kirjanpitolainsäädäntöä tai IFRS-standardeja; ilmoitettava tilintarkastuksessa noudatetut tilintarkastusstandardit ja ilmoitettava tilintarkastajan toimipaikka. Tilintarkastuskertomuksessa on annettava lausunto seuraavista asioista: 1) onko tilinpäätös antanut oikean ja riittävän kuvan yhteisön tai säätiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta; 2) onko tilinpäätös täyttänyt lain mukaiset velvoitteet; 3) onko toimintakertomusta laatiessa noudatettu sen laatimiseen kuuluvia säännöksiä; 4) vastaavatko toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä esitetyt tiedot (Tomperi & Halminen 2018, 127-128.).

Tilintarkastuskertomuksessa on todettava, onko tilintarkastaja havainnut olennaisia virheellisyyksiä toimintakertomuksessa, ja ilmoitettava näiden virheellisyyksien luonteesta. Tilintarkastajan on huomautettava tilintarkastuskertomuksessa, jos vastuuvollinen on syylistynyt johonkin tekoon tai laiminlyöntiin, jolla voisi olla perustetta vahingonkorvaukseen tarkastettavalle yhteisölle, tai on rikkonut yhteisöä koskevaa lakia, yhtiöjärjestystä, yhtiösopimusta tai sääntöjä (Tomperi & Halminen 2018, 128.).

Tilintarkastuskertomuksessa pitää antaa tarpeelliset lisätiedot seikoista, joihin tilintarkastaja kiinnittää erityistä huomiota ja, jos yhtiön toiminnan jatkuvuus on vaarassa. Tilintarkastuskertomuksessa on myös yhtiökokouksen tai muun vastaavan toimielimen tilintarkastukseen perustuvat lausunnot. Tilintarkastuskertomus voidaan antaa vakiomuotoisena, varauman sisältävänä tai kielteisenä. Joskus tilintarkastaja ei voi antaa lausuntoa (Tomperi & Halminen 2018, 128.).

2.2 Konsernin tilintarkastuskertomus

Tilintarkastuslain 15.5 § mukaan konsernissa emoyrityksen tilintarkastajan pitää antaa erityinen kertomus konsernista. Tämän laatimisessa noudatetaan osittain yksittäisen yrityksen tilintarkastuskertomusta sääteleviä säännöksiä. Konsernin tilintarkastuskertomuksen tiedot ovat yleensä emoyrityksen tilintarkastuskertomuksessa, koska konsernitilinpäätös kuuluu emoyrityksen tilinpäätökseen (Kaarina & Steiner 2010, 453.).

2.3 Vakiomuotoinen tilintarkastuskertomus

Vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen antamisen edellytykset ovat seuraavat: tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tarkastettavan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta; tilinpäätöksessä on noudatettu kaikkia lakeja; toimintakertomus on laadittu siihen sovellettavien säännösten mukaisesti; toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot vastaavat; toimintakertomuksesta ei ole löydetty virheellisyyksiä; ei ole syytä antaa huomautusta mistään asiasta; ei ole tarpeen antaa lisätietoa; muutkin lausumat voidaan antaa vakiomuotoisina; sekä erityislainsäädäntöön perustuvat lausumat tai tilintarkastuskertomukset voidaan antaa vakiomuotoisina (Tomperi & Halminen 2018, 128.).

2.4 Mukautettu tilintarkastuskertomus

Mukautetussa tilintarkastuskertomuksessa on mukautettu tilintarkastuslain mukainen lausunto; erityislainsäädännön mukainen lausunto; tilintarkastuslain 3 luvun 5 § 5 mom. mukainen huomautus; tai tilintarkastuslain 3 luvun 5 § 7 mom. mukainen lisätieto. Tilintarkastuskertomuksen mukauttaminen tarkoittaa sitä, että yksi tai useampi tilintarkastuskertomuksen lausunnoista tai lausumista ei ole esitetty vakiomuotoisena. Lausunto voi olla joko varauksen sisältävä tai kielteinen. Jos lausuntoa ei voida antaa, on tästä ilmoitettava tilintarkastuskertomuksessa. Mukautus pitää perustella. Tilintarkastuskertomuksessa kuvaus mukautuksen luonteesta on ennen lausuntokappaletta (Tomperi & Halminen 2018, 130-131.).

Tilintarkastuskertomukseen sisältyvä lausunto on mukautettava, jos hankitun tilintarkastusevidenssin perusteella tilinpäätöksessä on olennaisena pidettävä virheellisyys; tai ei pystytä hankkimaan tarpeellista määrää tilintarkastusevidenssiä, jotta voitaisiin tehdä johdopäätös koskien mukautuksen edellyttämää olennaista virheellisyyttä. Mukautukseen vaikuttaa se, kuinka laaja kyseisen seikan vaikutus on tilinpäätökseen. Tässä käytetään tilintarkastajan omaa harkintaa (Tomperi & Halminen 2018, 131.).

Tilintarkastaja antaa varauman sisältävän lausunnon, jos vaikutukset ovat olennaisia, mutta eivät laajalle ulottuvia. Tilintarkastaja antaa kielteisen lausunnon, jos vaikutukset ovat olennaisia ja laajalle ulottuvia. Jos tilintarkastaja ei pysty hankkimaan tarpeeksi tilintarkastusevidenssiä, jotta voitaisiin antaa lausunto, mutta havaitsemattomat virheellisyydet, joita saattaisi löytyä, voisivat olla vaikutukseltaan olennaisia, mutta eivät laajalle ulottuvia, annetaan myös varauman sisältävä lausunto (Tomperi & Halminen 2018, 131.).

2.5 Varauman sisältävä lausunto

Varauman sisältävä lausunto annetaan silloin, kun on hankittu tarpeellinen määrä tilintarkastusevidenssiä ja tehdään johtopäätös, että virheellisyydet, joita tilinpäätöksessä esiintyy, yksin tai yhdessä ovat tilinpäätöksen kannalta olennaisia, mutta eivät laajalle ulottuvia; tai ei pystytä hankkimaan tarpeeksi tilintarkastusevidenssiä, jotta voitaisiin antaa lausunto, mutta todetaan, että mahdolliset havaitsemattomat virheellisyydet voisivat olla olennaisia tilinpäätöksessä, mutta eivät laajalle ulottuvia. Kyseisen lausunnon mukaan tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan lukuun ottamatta Varauman sisältävän lausunnon perustelut-osiossa kuvattuja seikkoja (Tomperi & Halminen 2018, 131.).

2.6 Kielteinen lausunto

Kielteinen lausunto annetaan, kun on hankittu tarpeellinen määrä tilintarkastusevidenssiä ja tehdään johtopäätös, että virheellisyydet ovat yksin tai yhdessä sekä olennaisia että laajalle ulottuvia (Tomperi & Halminen 2018, 132.).

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tilinpäätöksessä ja yhtiön toiminnassa on todella paljon virheellisyyksiä. Löydetyt virheet ovat vakavia ja niiden vaikutus tilinpäätöksen oikeellisuuteen on todella suuri.

2.7 Lausunnon antamatta jättäminen

Lausunto jätetään antamatta silloin, kun ei pystytä hankkimaan tarpeeksi tilintarkastusevidenssiä, jotta voitaisiin antaa lausunto ja tehdään johtopäätös, että mahdollisesti havaitsemattomat virheellisyydet voisivat olla tilinpäätöksen kannalta sekä olennaisia että laajalle ulottuvia (Tomperi & Halminen 2018, 132-133.).

2.8 Lisätieto

Tilintarkastuskertomuksessa on annettava tarpeelliset lisätiedot seikoista, joihin on syytä kiinnittää erityistä huomiota; ja seikoista, jotka voisivat olla olennaisesti vaikuttavia yhtiön tai säätiön kykyyn jatkaa liiketoimintaansa. Pääsääntöisesti lisätiedon antamisessa ei

ole kyse tilintarkastuskertomuksen mukauttamisesta vaan lisätietojen antamisesta seikoista, jotka ulkopuolisen olisi hyvä tietää. Lisätietokappaletta käytetään vain erityisestä syystä. Tiettyä seikkaa painottava kappale on tilintarkastuskertomuksessa ennen tai jälkeen Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat -osiota, riippuen viestittävän informaation luonteesta ja sen tärkeydestä käyttäjille (Tomperi & Halminen 2018, 133-134.).

2.9 Huomautus

Jos tilintarkastuskertomuksessa on huomautus, on se silloin myös mukautettu. Huomautus tulee esittää, jos yhteisön tai säätiön yhtiömies, hallituksen, hallintoneuvoston tai vastaavan toimielimen jäsen, puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja tai muu vastuuvollinen on syyllistynyt tekoon tai laiminlyöntiin, jolla voisi olla aiheutta vahingonkorvaukseen yhteisöä tai säätiötä kohtaan; tai rikkonut yhteisöä tai säätiötä koskevaa lainsäädäntöä tai yhtiöjärjestystä, yhtiösopimusta tai sääntöjä (Tomperi & Halminen 2018, 135.).

Huomautuksia esiintyy vain suhteellisen ilmeisissä tapauksissa, koska tilintarkastaja ei yleensä ole aiheen erityisasiantuntija. Hyvän tilintarkastustavan mukaisesti vähäisiä ja epäolennaisia määräysten vastaisia toimia ei tule raportoida huomautuksena tilintarkastuskertomuksessa. Hallinnon tarkastukseen kuuluu myös kirjanpitolain noudattamisen tarkastus. Kirjanpitolaissa edellytetään, että myös erityislainsäädännön säännöksiä täytyy noudattaa. Jos näitä säännöksiä ei ole noudatettu ja kyse on olennaisesta rikkeestä, tulee antaa huomautus ja mukauttaa tilintarkastuskertomus (Tomperi & Halminen 2018, 135-136.).

2.10 Tilintarkastuslaki

Tilintarkastuslain 1 luvun 2 §:n mukaan tilintarkastaja voi olla HT-, KHT- tai JHT-tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisöksi hyväksytty yhteisö.

Tilintarkastuslain 2 luvun 3 § mukaan yhteisön täytyy valita varatilintarkastaja, jos yhteisöllä on vain yksi tilintarkastaja eikä yhteisö ole valinnut tehtävään tilintarkastusyhteisöä.

Tilintarkastuslain 2 luvun 4 §:n mukaan tilinpäätös ja toimintakertomus on annettava tilintarkastajalle viimeistään kuukautta ennen kokousta, jossa päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta.

Tilintarkastuslain 2 luvun 5 §:n mukaan:

”Vähintään yhden yhtiömiesten, yhtiökokouksen tai vastaavan toimielimen valitseman tilintarkastajan on oltava KHT-tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö, jonka päävastuullinen tilintarkastaja on KHT-tilintarkastaja, jos kyse on yleisen edun kannalta merkittävästä yhteisöstä tai jos yhteisössä tai säätiössä päättyneellä tilikaudella täyttyy vähintään kaksi seuraavista edellytyksistä:

- 1) taseen loppusumma ylittää 25 000 000 euroa;
- 2) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 50 000 000 euroa;
- 3) yhteisön tai säätiön palveluksessa on keskimäärin yli 300 henkilöä.”

Tilintarkastuslain 3 luvun 1 § mukaan tilintarkastaja tarkastaa yhteisön tai säätiön tilikauden kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon.

Tilintarkastuslain 3 luvun 4 §:n mukaan tilintarkastuksen tehtyään tilintarkastajan täytyy tehdä tilinpäätökseen merkintä, jossa on viittaus tilintarkastuskertomukseen.

Tilintarkastuslain 3 luvun 7 §:n mukaan tilintarkastaja voi esittää tilintarkastuspöytäkirjassa hallitukselle, hallintoneuvostolle, toimitusjohtajalle tai muulle vastuuvolliselle huomautuksia aiheista, joista ei ole raportoitu tilintarkastuskertomuksessa tai 6 §:n 2 momentissa kuvatussa tarkastusvaliokunnan lisäraportissa.

Tilintarkastuslain 4 luvun 1 §:n mukaan tilintarkastajalla on velvollisuus noudattaa työtehtävissään seuraavia periaatteita: ammattitaito, rehellisyys, objektiivisuus, ammatillinen kriittisyys ja huolellisuus ottaen huomioon myös yleisen edun.

Tilintarkastuslain 4 luvun 2 §:n mukaan tilintarkastajan on pidettävä yllä ja kehitettävä ammattitaitoaan.

Tilintarkastuslain 4 luvun 3 §:n mukaan tilintarkastajan on noudatettava hyvää tilintarkastustapaa suorittaessaan tehtäviään.

Tilintarkastuslain 4 luvun 6 §:n mukaan tilintarkastajalta edellytetään riippumattomuutta tehtäviään suorittaessa.

Tilintarkastuslain 4 luvun 8 §:n mukaan tilintarkastajalla on työssään salassapitovelvollisuus.

Tilintarkastuslain 4 luvun 9 §:n mukaan tilintarkastajan on pidettävä yllä asiakasrekisteriä.

Tilintarkastuslain 6 luvun 4 §:n mukaan HT-tutkinto sekä KHT- ja JHT-erikoistumistutkinnot, joihin pitää osallistua saadakseen tilintarkastajan työhön tarvitseman pätevyyden, järjestetään vähintään kerran vuodessa.

Tilintarkastuslain 6 luvun 9 §:n mukaan tilintarkastusvalvonta pitää tilintarkastajista tilintarkastajarekisteriä.

Tilintarkastuslain 7 luvun 1 §:n mukaan tilintarkastusvalvonta on Patentti- ja rekisterihallituksen vastuulla.

2.11 Yleistä tilintarkastuksesta

Tilintarkastuskertomus pitää luovuttaa hallitukselle tai vastaavalle toimielimelle viimeistään kahta viikkoa ennen tilinpäätöksen vahvistamiskokousta. Kuitenkin voidaan sopia lyhyemmästä määräajasta tarkastuskohteen vastuullisten ja osakkeenomistajien kanssa (Kaarina & Steiner 2010, 453.).

Olenaisuuden käsite on tärkeä tilintarkastajan työssä. Kun tilintarkastaja laatii tilintarkastussuunnitelmaa, hän määrittelee olennaisuusrajan olennaisille virheille ja puutteille. Huomiioon on otettava virheen määrä ja laatu. Tilintarkastaja ottaa huomioon myös pienet virheet, jotka voivat yhteenlaskettuna vaikuttaa olennaisesti tilinpäätökseen. Olennaisuus otetaan huomioon määrittäessä tilintarkastustoimenpiteiden luonnetta, ajoitusta ja laajuutta sekä arvioitaessa virheiden ja puutteiden vaikutusta. Tilintarkastaja arvioi, onko havaittujen ja korjaamatta jääneiden virheiden kokonaissumma olennainen. Jos olennaisuus ylittyy, täytyy tilintarkastuskertomus mukauttaa (Tomperi & Halminen 2018, 31.).

Tilintarkastaja kerää tilintarkastuksen aikana tilintarkastusevidenssiä, jolla tilintarkastaja perustelee tekemänsä johtopäätökset. Tilintarkastusevidenssi koostuu kirjanpitoaineistossa olevasta tiedosta. Tilintarkastusevidenssissä on tietoa myös kokouspöytäkirjoista ja kolmansien osapuolien vahvistuksia. Tilintarkastusevidenssissä on myös tilintarkastustoimenpiteiden tiedot, jolla tarkoitetaan esimerkiksi havainnointia ja yksityiskohtaista tarkastusta (Tomperi & Halminen 2018, 31-32.).

Tilintarkastaja dokumentoi tekemäänsä työtä tilintarkastuksestaan. Dokumentointi koostuu tehdyistä tilintarkastustoimenpiteistä, hankitusta tarpeellisesta tilintarkastusevidenssistä ja tilintarkastajan tekemistä johtopäätöksistä. Tästä dokumentaatiosta käytetään myös nimitystä työpaperit. Dokumentointiin sisältyy myös tilintarkastusohjelmat, analyysit, muistiot ja tärkeät sähköpostit ja kirjeenvaihto. Dokumentaatiossa voi olla myös kopioita yhteisön asiakirjoista (Tomperi & Halminen 2018, 34.).

Tilintarkastaja luo tilintarkastuksen suunnittelussa kokonaisstrategian ja tarkastussuunnitelman. Kokonaisstrategiassa määritellään tilintarkastuksen laajuus, ajoitus ja suuntaaminen. Se myös ohjaa yksityiskohtaisemman tilintarkastussuunnitelman laatimista. Tilintarkastussuunnitelma on tiedot suoritettavien tilintarkastustoimenpiteiden luonteesta, ajoituksesta ja laajuudesta (Horsmanheimo & Steiner 2017, 237-238.).

Tilintarkastajan työssä on tärkeää tilintarkastusriski, joka tarkoittaa riskiä, että tilintarkastaja antaa tilintarkastuskertomuksen vakiomuotoisena, vaikka tilinpäätöksessä on olennainen virhe tai puute. Tilintarkastusriskin käsitteeseen kuuluu olennaisen virheen tai puutteen riski, joka koostuu toimintariskistä ja kontrolliriskistä. Tilintarkastusriskin käsitteeseen kuuluu myös havaitsemisriski (Tomperi & Halminen 2018, 30.).

Toimintariskillä tarkoitetaan tilinpäätöksen erän tai tietyn toiminnon alttiutta virheelle tai puutteelle. Kontrolliriskillä tarkoitetaan sitä, että yhteisön sisäinen valvonta ei pysty havaitsemaan tilinpäätöksessä olevaa olennaista virhettä tai puutetta tarpeeksi ajoissa. Havaitsemisriskillä taas tarkoitetaan, että tilintarkastaja ei pysty havaitsemaan olennaista virhettä tai puutetta (Tomperi & Halminen 2018, 30.).

3 Tutkimuksen tulokset

Tässä kappaleessa käsittelen tekemäni tutkimuksen tuloksia. Tästä kappaleesta löytyy tiedot tilintarkastuskertomusten mukautusten, huomautusten ja lisätietojen määrästä ja laadusta. Kappaleessa analysoidaan myös toimialan merkitystä tilintarkastuskertomuksissa oleviin lisätietoihin. Kappaleessa on myös kommentoitu hypoteesia ja tuloksia.

3.1 Hypoteesi

Nollahypoteesi:

Yhtiöiden toimialalla ei ole merkitystä tilintarkastuskertomuksissa esiintyviin mukautuksiin, huomautuksiin tai lisätietoihin.

Vaihtoehtoinen hypoteesi:

Yhtiöiden toimialalla on merkitystä tilintarkastuskertomuksissa esiintyviin mukautuksiin, huomautuksiin tai lisätietoihin.

Mielestäni tämä on selkeä tapa eritellä tutkimuksen tavoite hypoteesin muodossa. Hypoteeseissa tilintarkastuskertomuksien mukautukset, huomautukset tai lisätiedot ovat joko riippuvaisia tai eivät ole riippuvaisia yhtiöiden toimialasta. Tässä tutkimuksessa on tarkoitus yrittää ottaa selvää tästä asiasta.

3.2 Löytymättömät tilintarkastuskertomukset

Tutkimuksen otoskoko oli 64 suomalaista pörssi-yhtiötä. Kaikista pörssi-yhtiöistä ei kuitenkaan ollut saatavilla internetissä tilintarkastuskertomusta. Saatavilla olevien tilintarkastuskertomusten määrä oli tilikautena 2019 62, tilikautena 2018 62 ja tilikautena 2017 61. Kato on hyvin vähäinen eikä sillä ole suurta vaikutusta tutkimuksen tulosten luotettavuuteen.

3.3 Mukautukset tilikautena 2019

Tilikautena 2019 ei ollut ollenkaan mukautettuja tilintarkastuskertomuksia otoksessa. Mukautusten määrä oli otoksessa vuonna 2019 0/62 eli 0 %. Tämä pienentää mahdollisuutta kumota nollahypoteesi.

3.4 Mukautukset tilikautena 2018

Tilikautena 2018 ei ollut ollenkaan mukautettuja tilintarkastuskertomuksia otoksessa. Mukautusten määrä oli otoksessa vuonna 2018 0/62 eli 0 %. Tämä pienentää mahdollisuutta kumota nollahypoteesi.

3.5 Mukautukset tilikautena 2017

Tilikautena 2017 ei ollut ollenkaan mukautettuja tilintarkastuskertomuksia otoksessa. Mukautusten määrä oli otoksessa vuonna 2017 0/61 eli 0 %. Tämä pienentää mahdollisuutta kumota nollahypoteesi.

3.6 Huomautukset tilikautena 2019

Tilikautena 2019 ei ollut yhtäkään huomautusta otoksen tilintarkastuskertomuksissa. Tämä pienentää mahdollisuutta kumota nollahypoteesi.

3.7 Huomautukset tilikautena 2018

Tilikautena 2018 ei ollut yhtäkään huomautusta otoksen tilintarkastuskertomuksissa. Tämä pienentää mahdollisuutta kumota nollahypoteesi.

3.8 Huomautukset tilikautena 2017

Tilikautena 2017 ei ollut yhtäkään huomautusta otoksen tilintarkastuskertomuksissa. Tämä pienentää mahdollisuutta kumota nollahypoteesi.

3.9 Lisätiedot tilikautena 2019

Tilikautena 2019 otoksessa on yksi lisätieto:

Componenta Oyj – Toiminnan jatkuvuuteen liittyvä olennainen epävarmuus:

Componenta Oyj:llä on tilikautena 2019 toiminnan jatkuvuuteen liittyviä ongelmia. Hallitus ja johto on arvioinut tilannetta. Arvioiden mukaan olennaiset epävarmuustekijät liittyvät yhtiön maksuvalmiustilanteeseen, konserniyhtiöiden tuloskehitykseen, saneerausohjelmien ja rahoitustransaktioiden onnistumiseen. Saneerausohjelmien alla olevien yhtiöiden ongelmat taas liittyvät kassavirtaennusteisiin ja käyttöpääomatarpeen ennustamiseen (Vuosikertomukset.net 2019, 83.).

Tässä on siis kyse ongelmista, jotka ovat sen verran laajoja, että tilintarkastaja on katsonut tarpeelliseksi antaa lisätiedon toiminnan jatkuvuuteen liittyvästä olennaisesta epävarmuudesta. Tämä tieto on hyödyllinen erityisesti sijoittajille.

Lisätiedon löytyminen vaikuttaa positiivisesti nollahypoteesin kumoamisen mahdollisuuteen.

3.10 Lisätiedot tilikautena 2018

Tilikautena 2018 otoksessa on neljä lisätietoa:

Tecnotree Oyj: Toiminnan jatkuvuuteen liittyvä olennainen epävarmuus

Tecnotree Oyj:llä on tilikautena 2018 toiminnan jatkuvuuteen liittyviä ongelmia. Nämä ongelmat liittyvät liikevaihdon kehitykseen, projekteihin, niiden ajoitukseen, myyntisaamisiin ja valuuttakurssien muutoksiin. Yhtiön oma pääoma on myös negatiivinen. Toiminnan jatkuvuuden varmistaminen edellyttää liikevaihdon pysymistä nykyisellä tasolla ja hyvää kulojen hallintaa (Tecnotree 2018, 129.).

Tässäkin on kyse ongelmista, jotka ovat sen verran laajoja, että tilintarkastaja on katsonut tarpeelliseksi antaa lisätiedon toiminnan jatkuvuuteen liittyvästä olennaisesta epävarmuudesta. Tässä lisätiedossa toiminnan jatkuvuuden ongelmat liittyvät eri tekijöihin kuin edellisessä lisätiedossa. Lisätiedon voi siis saada tästä aiheesta monella eri tavalla, eikä kyse ole mistään kaavamaisesta yksinkertaisesta lisätiedon antamisperusteesta.

Componenta Oyj – Toiminnan jatkuvuuteen liittyvä olennainen epävarmuus:

Componenta Oyj:lla on tilikautena 2018 ollut toiminnan jatkuvuuteen liittyviä ongelmia. Nämä ongelmat liittyvät maksuvalmiustilanteeseen, konserniyhtiöiden tuloskehitykseen, saneerausohjelmien ja rahoitustransaktioiden onnistumiseen. Myös saneerausohjelmassa olevilla yhtiöillä on epävarmuustekijöitä liittyen kassavirtaennusteisiin ja rahoitukseen (Vuosikertomukset.net 2018, 83.).

Componenta Oyj:n ongelmat ovat tilikautena 2018 samanlaisia kuin tilikautena 2019. Yhtiö ei ole siis onnistunut poistamaan ongelmia vuoden aikana.

Digitalist Group Oyj – Emoyhtiön taseessa olevien tytäryhtiöosakkeiden ja konsernin sisäisten saamisten arvostus:

Digitalist Group Oyj:lla on tilikautena 2018 yhtiön taseessa 42,0 miljoonaa euroa tytäryhtiöosakkeissa ja 6,8 miljoonaa euroa emoyhtiön konsernin sisäisiä saamisia. Tilintarkastaja on halunnut painottaa näitä tilintarkastuskertomuksessa. Konsernin tuloskehitys on ollut

viime vuodet tappiollista. Painotettujen tase-erien arvostus on merkittävästi riippuvainen tytäryhtiöiden tulevasta tuloskehityksestä sekä konsernin liiketoimintamallista (Vuosikertomukset.net 2018, 60.).

Tässä on annettu lisätieto liittyen tase-erien arvostukseen. Tämä on hyödyllinen tieto sijoittajille.

Valoe Oyj – Kehittämismenojen arvostus:

Valoe Oyj:lla on ollut tilikautena 2018 taseessa kehittämismenoja 10 022 050,39 euroa. Lisätiedossa on haluttu painottaa tämän tase-erän arvostukseen sisältyvää mahdollista epävarmuutta, millä on olennaista vaikutusta yhtiön taloudellista asemaa arvioitaessa (Globenewswire 2018, 77.).

Tässä lisätiedossa on painotettu eri tase-erää kuin edellisessä samankaltaisessa lisätiedossa. Näissä lisätiedoissa selkeästi halutaan yleisesti painottaa poikkeuksellisia tase-erän arvoja. Tässä lisätiedossa oleva kehittämismenojen määrä on todella suuri.

Lisätietojen löytyminen vaikuttaa positiivisesti nollahypoteesin kumoamisen mahdollisuuteen.

3.11 Lisätiedot tilikautena 2017

Tilikautena 2017 otoksessa on neljä lisätietoa:

Tecnotree Oyj – Toiminnan jatkuvuuteen liittyvä olennainen epävarmuus:

Tecnotree Oyj:lla on tilikautena 2017 ollut toiminnan jatkuvuuteen liittyviä ongelmia. Nämä ongelmat liittyvät rahoitukseen, projekteihin, niiden ajoitukseen, osatuloutus- ja myyntisääntöihin ja valuuttakurssien muutoksiin. Kassatilanne ja rahan riittävyys on myös ongelma. Yhtiöllä on myös epävarmuustekijöitä liittyen myymiseen ulkomaille, joissa joidenkin maiden keskuspankeilla on pulaa ulkomaanvaluutoista. Tästä aiheutuu maksujen viivästymisiä, kuluja ja riskejä maksujen saamisesta ollenkaan. Yhtiöllä on myös negatiivinen oma pääoma (Vuosikertomukset.net 2017, 128.).

Viking Acquisitions Corp on sitoutunut tekemään vapaaehtoisen julkisen käteisostotarjouksen kaikista Tecnotree Oyj:n liikkeeseen laskemista osakkeista. Tecnotree Oyj:n arvioiden mukaan toiminnan jatkuvuus perustuu näkemykseen siitä, että ostotarjous hyväksytään tai yhtiön vaikeaan kassatilanteeseen löytyy jokin muu ratkaisu (Vuosikertomukset.net 2017, 128.).

Tässä lisätiedossa on yksityiskohtaista tietoa myös toiminnan jatkuvuuteen liittyvien ongelmien mahdollisesta ratkaisusta. Acquistons Corpin ostotarjous on merkittävä Tecnotree Oyj:n tulevaisuuden kannalta. Tämä tieto on sijoittajille todella hyödyllinen.

Componenta Oyj – Toiminnan jatkuvuuteen liittyvä olennainen epävarmuus:

Componenta Oyj:lla on ollut tilikautena 2017 toiminnan jatkuvuuteen liittyviä ongelmia. Nämä ongelmat liittyvät maksuvalmiustilanteeseen ja sen vaikutukseen konserniyhtiöiden tuloskehitykseen sekä rahoitustransaktioiden ja saneerausohjelmien onnistumiseen. Saneerausohjelmien alla olevien yhtiöiden ongelmat liittyvät kassavirtaennusteisiin ja rahoitukseen. Yhtiö on arvioinut, että toiminnan jatkuvuuden ongelmat pystytään selvittämään tulevaisuudessa realisoimalla yhtiön varat ja suorittaen velat osana tavanomaista liiketoimintaa yrityssaneerausohjelmien puitteissa (Vuosikertomukset.net 2017, 93.).

Componenta Oyj:n toiminnan jatkuvuuden ongelmat ovat pysyneet samoina aikavälillä 2017-2019. Jos yhtiö ei tulevaisuudessa pysty ratkaisemaan toiminnan jatkuvuuden ongelmiaan, yhtiö saattaa ajautua konkurssiin.

Digitalist Group Oyj – Toiminnan jatkuvuuteen liittyvä olennainen epävarmuus:

Digitalist Group Oyj:lla on ollut tilikautena 2017 toiminnan jatkuvuuteen liittyviä ongelmia. Useita rahoitusjärjestelyjä on tehty pääomarakenteen korjaamiseksi ja maksuvalmiuden turvaamiseksi. Konsernin lyhytaikainen vieras pääoma ylittää lyhytaikaisten varojen määrän. Velkojen määrä on 8,2 miljoonaa. Liiketoiminnan rahavirta on viime vuosina ollut negatiivinen. Liiketoiminta on merkittävästi tappiollista. Vuoden 2018 alussa konserni on sopinut 1,8 miljoonan euron lisärahoituksesta ja aloittanut tehostamistoimenpiteet kulurakenteen keventämiseksi ja kannattavuuden parantamiseksi (Vuosikertomukset.net 2017, 58.).

Tässä lisätiedossa on kuvattu yksityiskohtaisemmin yhtiön tilannetta kuin muissa lisätiedoissa. Tämä antaa todella selkeän kuvan yhtiön ongelmista. Tilikautena Digitalist Group Oyj:lla ei ole enää lisätietoa liittyen toiminnan jatkuvuuteen. Tämä tarkoittaa siis, että nämä ongelmat on saatu niin pieniksi, ettei niistä tarvitse antaa lisätietoa tilintarkastuskertomuksessa.

Digitalist Group Oyj – Tietyn seikan painottaminen – emoyhtiön taseessa olevien tytäryhtiöosakkeiden ja konsernin sisäisten saamisten arvostus:

Digitalist Oyj:lla on ollut tilikautena 2017 emoyhtiön taseessa tytäryhtiöosakkeita 32,8 miljoonaa euroa ja emoyhtiön konsernin sisäisiä saamisia 6,3 miljoonaa euroa. Viime vuosina konsernin tuloskehitys on ollut tappiollista. Näiden tase-erien arvostus on merkittävästi riippuvainen tytäryhtiöiden tulevasta tuloskehityksestä ja konsernin liiketoimintamallista (Vuosikertomukset.net 2017, 58.).

Tilikautena 2018 Digitalist Oyj:n lisätieto on samankaltainen. Tämän kaltaisissa lisätiedotus- ja lisätietosakkeissa on samat ongelmat kunnes ne on poistettu siten, ettei siitä tarvitse raportoida. Tämänkaltaisen lisätietotyyppi ei ole otoksessa yhtä yleinen kuin toiminnan jatkuvuuteen liittyvä epävarmuus.

Lisätietojen löytyminen vaikuttaa positiivisesti nollahypoteesin kumoamisen mahdollisuuteen.

3.12 Yhtiöiden toimialat

Tilikausina 2017-2019 on annettu seuraavat lisätiedot toimialoittain:

2019:

Tilikautena 2019 otoksessa on annettu lisätieto Componenta Oyj:lle toiminnan jatkuvuuteen liittyvästä olennaisesta epävarmuudesta. Yhtiön toimiala on teollisuustuotteet ja -palvelut (Vuosikertomukset.net 2019.).

Poikkeavuus toimialojen välillä vaikuttaa positiivisesti nollahypoteesin kumoamisen mahdollisuuteen.

2018:

Tilikautena 2018 otoksessa on annettu neljä lisätietoa:

Tecnotree Oyj:lle on annettu lisätieto toiminnan jatkuvuuteen liittyvästä olennaisesta epävarmuudesta. Yhtiön toimiala on teknologia (Vuosikertomukset.net 2018.).

Componenta Oyj:lle on annettu lisätieto toiminnan jatkuvuuteen liittyvästä olennaisesta epävarmuudesta. Yhtiön toimiala on teollisuustuotteet ja -palvelut (Vuosikertomukset.net 2018.).

Digitalist Group Oyj:lle on annettu lisätieto liittyen emoyhtiön taseessa olevien tytäryhtiö-osakkeiden ja konsernin sisäisten saamisten arvostukseen. Yhtiön toimiala on teknologia (Vuosikertomukset.net 2018.).

Valoe Oyj:lle on annettu lisätieto liittyen kehittämismenojen arvostukseen. Yhtiön toimiala on teollisuustuotteet ja -palvelut (Vuosikertomukset.net 2018.).

Poikkeavuus toimialojen välillä vaikuttaa positiivisesti nollahypoteesin kumoamisen mahdollisuuteen.

2017:

Tilikautena 2017 otoksessa on annettu neljä lisätietoa:

Tecnotree Oyj:lle on annettu lisätieto toiminnan jatkuvuuteen liittyvästä olennaisesta epävarmuudesta. Yhtiön toimiala on teknologia (Vuosikertomukset.net 2017.).

Componenta Oyj:lle on annettu lisätieto toiminnan jatkuvuuteen liittyvästä olennaisesta epävarmuudesta. Yhtiön toimiala on teollisuustuotteet ja -palvelut (Vuosikertomukset.net 2017.).

Digitalist Group Oyj:lle on annettu lisätieto toiminnan jatkuvuuteen liittyvästä olennaisesta epävarmuudesta. Yhtiön toimiala on teknologia (Vuosikertomukset.net 2017.).

Digitalist Group Oyj:lle on annettu lisätieto liittyen emoyhtiön taseessa olevien tytäryhtiö-osakkeiden ja konsernin sisäisten saamisten arvostukseen. Yhtiön toimiala on teknologia (Vuosikertomukset.net 2017.).

Poikkeavuus toimialojen välillä vaikuttaa positiivisesti nollahypoteesin kumoamisen mahdollisuuteen.

3.13 Yhtiöiden toimialojen jakautuminen

Otoksessa on suomalaisia pörssiyrityksiä kymmeneltä eri toimialalta. Toimialoissa on yrityksiä seuraavasti:

Taulukko 1. Suomalaisten pörssiyhtiöiden määrä toimialoittain (Vuosikertomukset.net.)

Kulutustavarat	9
Kulutuspalvelut	8
Teollisuustuotteet ja -palvelut	21
Rahoitus	5
Rahoituspalvelut	1
Teknologia	8
Perusteollisuus	3
Tietoliikennepalvelut	2
Terveystieteiden palvelut	3
Yleishyödylliset palvelut	1

Kolmesta yhtiöstä ei ollut saatavilla tutkimukseen sopivaa toimialaa, koska yhtiöt eivät enää löydy pörssistä.

Hypoteesin analyysissä hyödynnetään näitä lukemia tilintarkastuskertomusten erojen välillä liittyen mukautuksiin, huomautuksiin ja lisätietoihin. Teollisuustuotteet ja -palvelut – toimialassa on selkeästi eniten yhtiöitä. Tämä heikentää tässä toimialassa olevien tilintarkastuspoikkeamien merkitystä. Tutkimuksessa ei voi tehdä päätelmiä yhtiöistä, joiden toimiala on Rahoituspalvelut, tietoliikennepalvelut tai yleishyödylliset palvelut. Tämä siksi, että näissä toimialoissa ei ole tarpeeksi montaa yhtiötä, jotta voisi päätellä, että toimialalla olisi jotain merkitystä tilintarkastuskertomusten poikkeamiin. Tilintarkastuskertomuksista löytyi poikkeamia vain toimialoissa teknologia ja teollisuustuotteet ja -palvelut. Vain näillä toimialoilla saattaisi olla jotain merkitystä tilintarkastuskertomuksissa oleviin lisätietoihin.

3.14 Tulosten kommentointi

Ennen tutkimuksen aloittamista ennako-odotus oli, että tilintarkastuskertomuksista luultavasti ei löydy kauhean montaa mukautusta, huomautusta tai lisätietoa. Tämä ennako-odotus toteutui tutkimuksessa odotetusti. Odottamatonta oli kuitenkin se, ettei otoksessa ollut yhtään mukautusta tai huomautusta. Kaikki huomio kohdistui tilintarkastuskertomuksissa lisätietoihin, joka oli minulle odottamaton tulos. Siitä, mitä lisätiedot sisältävät, minulla ei ollut ennako-odotusta ollenkaan.

Yhtiöiden toimialaan kohdistuvissa ennakko-odotuksissa olisin kuvitellut, että mukautukset, huomautukset ja lisätiedot kohdistuisivat useammalle toimialalle kuin vain kahteen. Toimialan luonteesta minulla ei ollut ennakko-odotuksia ollenkaan. Odottamatonta oli myös se, että lisätiedot olivat pääsääntöisesti samoilta yrityksiltä eri vuosilta.

3.15 Tuloksiin liittyviä ongelmia

Tuloksiin ei liity ongelmia, koska on vain analysoitu internetistä löytyviä tilintarkastuskertomuksia, jotka ovat faktatietoa. Ainoa ongelma voisi olla se, että epähuomiossa olisi tilintarkastuskertomuksista jäänyt jotain havaitsematta.

3.16 Hypoteesin toteutuminen

Vuosina 2017-2019 otoksessa on annettu yhteensä yhdeksän lisätietoa. Näistä lisätiedoista neljä on annettu yhtiöille joiden toimiala on teollisuustuotteet ja -palvelut. Kolme näistä lisätiedoista on annettu Componenta Oyj:lle ja yksi Valoe Oyj:lle. Loput viisi lisätietoa on annettu yhtiöille joiden toimiala on teknologia. Näistä kaksi on annettu Tecnotree Oyj:lle ja kolme on annettu Digitalist Group Oyj:lle (Vuosikertomukset.net.).

Toimialassa teollisuustuotteet ja -palvelut on annettu kolme lisätietoa toiminnan jatkuvuuteen liittyvästä olennaisesta epävarmuudesta. Yksi lisätieto on annettu liittyen kehittämismenojen arvostukseen. Toimialassa teknologia kolme lisätietoa on annettu toiminnan jatkuvuuteen liittyvästä olennaisesta epävarmuudesta. Kaksi lisätietoa on annettu liittyen emoyhtiön taseessa olevien tytäryhtiöosakkeiden ja konsernin sisäisten saamisten arvostukseen (Vuosikertomukset.net.).

Vaikuttaa siltä, että toimialalla saattaa olla vaikutusta tilintarkastuksissa esiintyviin lisätietoihin. Otoksessa on annettu lisätietoja ainoastaan teknologian ja teollisuustuotteet ja -palvelut toimialoilta. Lisätietojen määrä ei ole kuitenkaan kauhean suuri. Lisäksi molemmissa toimialoissa vain kaksi yhtiötä on saanut lisätietoja (Vuosikertomukset.net.). Tämän takia on vaikea kumota nollahypoteesia. Tutkimuksessa on kuitenkin saatu hyödyllistä tietoa siitä, minkälaisia tilintarkastuskertomukset ovat suomalaisissa pörssiyrityksissä vuosina 2017-2019 liittyen tilintarkastuskertomuksissa esiintyviin mukautuksiin, huomautuksiin ja lisätietoihin.

Kun vertailee, kuinka monta yhtiötä jokaisella toimialalla on, voi huomata, että teollisuustuotteet ja -palvelut -toimialassa on 21 yhtiötä eli selkeästi enemmän kuin muilla toimialoilla. Tämän takia tällä toimialalla voisi olla vain vähän merkitystä tilintarkastuskerto-

musten lisätietojen esiintymiseen. Teknologia -toimialassa taas on vain kahdeksan yhtiötä. Luku on samaa luokkaa kuin kulutustavarat ja kulutuspalvelut -toimialoilla. Lopuilla kuudella toimialoilla on selkeästi vähemmän yhtiöitä otoksessa.

Teknologia -toimialan yhtiöistä 25 %:lla on annettu tilintarkastuskertomuksessa lisätieto. Teollisuustuotteet ja -palvelut toimialassa on tilintarkastuskertomuksessa annettu lisätieto 9,52 %:lle yhtiöistä. Nollahypoteesin kumoaminen koskee siis enemmänkin teknologia -toimialan merkitystä tilintarkastuskertomusten lisätietojen esiintymiseen. Molemmissa toimialoissa on vain kaksi yhtiötä ja lisätiedot ovat jakautuneet näiltä yhtiöiltä eri tilikausille. Tämä heikentää merkittävästi mahdollisuutta kumota nollahypoteesi.

Tilintarkastuskertomusten lisätietojen sisällössä ei ole suuria eroja näiden kahden toimialan välillä. Lisätiedot koskevat toiminnan jatkuvuutta ja jonkin tasearvon arvostamista. Tästä syystä toimialalla ei ole merkitystä lisätietojen sisältöön.

Nollahypoteesin kumoamiseen ei ole tarpeeksi perusteita. Teknologia -toimialan merkitystä tilintarkastuskertomusten lisätietojen esiintymiseen ei voida osoittaa selkeäksi faktatiedoksi. Kuitenkaan tätä merkitystä ei voi kokonaan kiistääkään. Vaikka on todennäköistä, että esimerkiksi teknologia -toimialan yhtiöillä on enemmän lisätietoja tilintarkastuskertomuksissa kuin joillain muilla toimialoilla, tämä ei kuitenkaan automaattisesti osoita, että ero johtuu juuri toimialasta.

3.17 Tuloksista tehdyt päätelmät

Tutkimuksen tuloksista voi tehdä monia päätelmiä. Tutkimuksen otoksessa ei ollut yhtään mukautettua tilintarkastuskertomusta. Mukautukset ovat siis erittäin harvinaisia suomalaisissa pörssiyhtiöissä. Tämä tarkoittaa sitä, ettei tilinpäätöksissä ole olennaisia virheellisyksiä eli tilinpäätösten teossa on onnistuttu hyvin. Otoksen tilintarkastuskertomuksissa ei myöskään ole yhtään huomautusta. Huomautuksetkin ovat siis erittäin harvinaisia suomalaisissa pörssiyhtiöissä.

Tutkimuksen otoksessa on annettu yhdeksän lisätietoa. Kuten aiemmin on todettu, toimialalla saattaa olla merkitystä siihen, onko tilintarkastuskertomuksissa annettu lisätieto. Lisätiedoista kuusi on annettu toiminnan jatkuvuuteen liittyvästä olennaisesta epävarmuudesta. Näyttäisi siis siltä, että yleisin syy lisätietoon liittyy yhtiön kykyyn jatkaa toimintaansa.

Kaksi lisätietoa on annettu liittyen emoyhtiön taseessa olevien tytäryhtiöosakkeiden ja konsernin sisäisten saamisten arvostukseen. Yksi lisätieto on annettu liittyen kehittämismenojen arvostukseen. Vaikuttaa siis siltä, että yleinen syy lisätiedolle on myös jonkin tase-erän arvostamiseen liittyvät seikat.

Mistään muista syistä ei otoksessa ole annettu lisätietoa. Tutkimuksessa on saatu hyödyllistä tietoa mukautusten ja huomautusten määrästä, jotka ovat nolla. Tutkimuksessa on myös saatu hyödyllistä tietoa lisätietojen määrästä ja myöskin siitä, mistä on annettu lisätietoja.

3.18 Suosituksia

Tarkempaa tietoa tilintarkastuskertomuksista suomalaisissa pörssiyhtiöissä saisi, jos ottaisi otokseksi kaikki suomalaiset pörssiyhtiöt. Tällöin saattaisi käydä esimerkiksi niin, että kun teknologia -toimialan yhtiöitä on enemmän, tilintarkastuskertomusten lisätiedot keskittyvät samalla tavalla niin, että teknologia -toimialassa on enemmän lisätietoja. Voisi esimerkiksi käydä niin, että lisätietoja on vain näissä edellä mainituissa toimialoissa. Tällöin saisi parempaa näyttöä nollahypoteesin kumoamiseen.

4 Projektin pohdinta ja päätelmät

Tämä kappale sisältää yhteenvedon projektin kulusta ja tuotoksesta. Tämä kappale antaa kokonaiskuvan tekemästani opinnäytetyö-projektista.

4.1 Yhteenveto projektin kuvauksesta ja tuloksista

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää minkälaisia tilintarkastuskertomukset ovat suomalaisissa pörssiyrityksissä tilikausina 2017-2019. Tutkimuksessa on käytetty systemaattista satunnaisotantaa. Käytännössä joka toinen pörssiyritys kuului otokseen. Tutkimuksessa selvitettiin, kuinka suuri osa tilintarkastuskertomuksista on mukautettu suomalaisissa pörssiyrityksissä. Tutkimuksessa selvitettiin myös mukautusten syyt.

Tutkimuksessa on selvitetty myös, kuinka monta huomautusta otoksessa on ja mistä on huomautettu. Tutkimuksessa on myös selvitetty kuinka monta lisätietoa otoksessa ja mistä on annettu lisätieto. Edellä mainittuja tilintarkastuskertomusten tietoja on myös verrattu toimialoitain tarkoituksena selvittää, onko toimialalla merkitystä tilintarkastuskertomusten sisältöön.

Tilintarkastuskertomukset löytyivät internetistä pääosin vuosikertomukset.net sivustolta. Loput tilintarkastuskertomukset ovat löytyneet internetistä jostain muuta kautta. Tulosten analysoimiseen on käytetty Microsoft Exceliä. Tutkimuksessa on käytetty sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista menetelmää. Käyttämäni tutkimusmenetelmä on validi ja reliabeeli.

Tutkimuksessa selvisi, että otoksen tilintarkastuskertomuksissa ei ollut yhtään mukautusta. Tutkimuksessa selvisi myös, ettei otoksen tilintarkastuskertomuksissa ollut yhtään huomautusta. Tutkimuksessa havaittiin kuitenkin monta lisätietoa. Tilikautena 2019 niitä oli 1, tilikautena 2018 niitä oli 4 ja tilikautena 2017 niitä oli 4. Kuusi lisätietoa on annettu toiminnan jatkuvuuteen liittyvästä olennaisesta epävarmuudesta. Yksi lisätieto on annettu liittyen kehitysmenojen arvostukseen. Kaksi lisätietoa on annettu liittyen emoyhtiön taaseissa olevien tytäryhtiöosakkeiden ja konsernin sisäisten saamisten arvostukseen.

Toimialassa teollisuustuotteet ja -palvelut on annettu neljä lisätietoa. Toimialassa teknologia on taas annettu viisi lisätietoa. Tutkimuksessa on päädytty tulokseen, että toimialalla saattaa olla vaikutusta lisätietojen esiintymiseen tilintarkastuskertomuksissa. Vaikka lisätietoja on kohtuullinen määrä edellä mainituissa toimialoissa, täytyy kuitenkin ottaa huomioon, että pääosin lisätiedot ovat samoilta yhtiöiltä eri vuosina. Tutkimuksessa on saatu myös hyödyllistä tietoa siitä, minkälaisia tilintarkastuskertomukset ovat suomalaisissa

pörssiyhtiöissä vuosina 2017-2019 yleensä mukautusten, huomautusten ja lisätietojen osalta, eikä toimialaan liittyvä pääongelma ole ainoa hyödyllinen tieto tutkimuksessa.

4.2 Tuotoksen kommentointi

Opinnäytetyössä on saatu laajaa tietoa tilintarkastuskertomuksista suomalaisissa pörssiyhtiöissä tilikausilta 2017-2019. Tietoja on saatu liittyen tilintarkastuskertomusten mukautuksiin, huomautuksiin ja lisätietoihin. Tutkimuksessa selvisi, että otoksessa ei ollut yhtään mukautusta tai huomautusta. Tutkimuksessa selvisi, että suomalaisissa pörssiyhtiöissä tilintarkastuksissa otoksen mukaan on jonkin verran lisätietoja.

Suomalaiset pörssiyhtiöt siis noudattavat hyvin lakeja ja osaavat tehdä tilinpäätöksen niin kuin pitääkin tehdä. Eli siis ainakaan tilintarkastajat eivät ole havainneet tilinpäätöksessä, kirjanpidossa tai hallinnossa yleisesti virheitä tai huomautettavaa. Lisätiedot taas liittyvät yhtiöiden kykyyn jatkaa toimintaansa tai jonkin tasearvon arvostamiseen. Nämä ovat vain seikkoja, jotka tilintarkastaja on katsonut tarpeelliseksi tiedoksi, josta on hyvä antaa lisätieto. Kaikki tilintarkastuskertomuksessa oleva on tarkoitettu sijoittajille tai muille yhtiöstä kiinnostuneille.

4.3 Tuotokseen liittyviä ongelmia

Tuloksiin ei liity ongelmia, koska aineisto on tilintarkastuskertomuksista löytyvää faktatietoa. Nollahypoteesin kumoamiseen liittyy sen sijaan ongelmia. Vaikka lisätietoja on vain kahdessa toimialassa, käytännössä lisätiedot ovat samoilta yrityksiltä eri vuosilta. Tämän takia nollahypoteesia ei voi kumota. Kuitenkin saattaa olla niin, että toimialalla on merkitystä lisätietojen esiintymiseen tilintarkastuskertomuksissa.

Nollahypoteesin kumoaminen koski pääosin teknologia -toimialan merkitystä tilintarkastuskertomusten lisätietojen esiintymiseen. 25 %:a eli 2/8 teknologia -toimialan yhtiöistä otoksessa oli saanut ainakin yhden lisätiedon. Nollahypoteesin kumoaminen on kuitenkin sen verran suuri päätös, että tästä tutkimuksesta ei saanut tarpeeksi paljon näyttöä sen kumoamiseen.

4.4 Projektin toteutumisen ja tuotoksen arviointi

Opinnäytetyö on edennyt niin kuin on suunniteltu. Olen tehnyt opinnäytetyötä aikataulun mukaisesti ja saanut opinnäytetyön valmiiksi ajoissa. Tilintarkastuskertomukset löytyivät hyvin vuosikertomukset.net sivustolta ja ne, jotka eivät löytyneet sieltä, löytyivät myös hyvin muualta internetistä. Kirjallisuudesta löytyi hyvin materiaalia johdanto-osioon.

Olen mielestäni saanut hyödyllistä tietoa tilintarkastusten mukautuksista, huomautuksista ja lisätiedoista. Nämä tiedot antavat hyödyllistä tietoa opinnäytetyötä lukeville. Hypoteesin asettelu onnistui hyvin. Olen tyytyväinen tuloksiin, vaikka nollahypoteesia ei voinut kumota. Tämä on normaalia tutkimuksissa.

Olen tyytyväinen, että tilintarkastuskertomuksista löytyi riittävästi lisätietoja. Oli vaarana, että yhdessäkään tilintarkastuskertomuksessa ei olisi yhtään mukautusta, huomautusta tai lisätietoa. Jos näin olisi, tuloksiin ei voisi olla ollenkaan tyytyväinen. Opinnäytetyön kirjoittaminen onnistui hyvin ja aikataulussa. Opinnäytetyö on kirjoitettu selkeästi ja kaikki lähteet on merkitty asianmukaisella tavalla.

4.5 Suosituksia

Tilintarkastusaiheista projektimuotoista tutkimusta voisi kehittää esimerkiksi tekemällä samanlaista analyysia eri vuosilta kuin nyt on tutkittu. Tutkia voisi myös toimialoittain tilintarkastuskertomuksissa olevia tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat osiota.

5 Lähdeluettelo

Globenewswire 2018. Valoe Oyj. Luettavissa: <https://ml-eu.globenewswire.com/Resource/Download/38c24a1d-2795-4128-b897-363cfcad0914> Luettu: 30.10.2020

Halonen, K. & Steiner, M. 2010. Tilintarkastusprosessi käytännössä. Talentum Media cop.

Horsmanheimo, P. & Steiner, M. 2017. Tilintarkastus : asiakkaan opas. Alma.

KvantiMOTV. Systemaattinen satunnaisotanta. Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/menetaelmaopetus/otos/otantamenetelmat.html> Luettu: 30.10.2020

LUT University 2004. Marttunen, M. Mukautettu tilintarkastuskertomus suomalaisissa pörssiyrityksissä vuosina 1992-2002. Luettavissa: <https://lutpub.lut.fi/handle/10024/30723> Luettu: 30.10.2020

Tampereen Yliopisto 2013. Rossi, J. Toiminnan jatkuvuutta koskeva raportointi suomalaisten pörssiyritysten tilintarkastuskertomuksissa vuosina 2006 – 2012. Luettavissa: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/94515/GRADU-1383119807.pdf?sequence=1&isAllowed=y> Luettu: 30.10.2020

Tilintarkastuslaki 18.9.2015/1141

Tomperi S. & Halminen, K. 2018. Tilintarkastus : normeista käytäntöön. Edita.

Vuosikertomukset.net. Componenta Oyj. Luettavissa: <https://www.vuosikertomukset.net/componenta/> Luettu: 30.10.2020

Vuosikertomukset.net. Digitalist Group Oyj. Luettavissa: <https://www.vuosikertomukset.net/digitalist-group/> Luettu: 30.10.2020

Vuosikertomukset.net. Tecnotree Oyj. Luettavissa: <https://www.vuosikertomukset.net/tecnotree/> Luettu: 30.10.2020

Vuosikertomukset.net. Valoe Oyj. Luettavissa: <https://www.vuosikertomukset.net/valoe/> Luettu: 30.10.2020

Vuosikertomukset.net 2017. Componenta Oyj. Luettavissa: https://vuosikertomukset.net/resources/Componenta/fin/vuosikertomukset/Componenta_vuosikertomus_2017.pdf Luettu: 30.10.2020

Vuosikertomukset.net 2017. Digitalist Group Oyj. Luettavissa: https://vuosikertomukset.net/resources/Digitalist/fin/vuosikertomukset/Digitalist_group_tilinpaaatos_2017.pdf Luettu: 30.10.2020

Vuosikertomukset.net 2017. Tecnotree Oyj. Luettavissa: https://vuosikertomukset.net/resources/Tecnotree/fin/vuosikertomukset/Tecnotree_vuosikertomus_2017.pdf Luettu: 30.10.2020

Vuosikertomukset.net 2018. Componenta Oyj. Luettavissa: https://vuosikertomukset.net/resources/Componenta/fin/vuosikertomukset/Componenta_vuosikertomus_2018.pdf Luettu: 30.10.2020

Vuosikertomukset.net 2018. Digitalist Group Oyj. Luettavissa: https://vuosikertomukset.net/resources/Digitalist/fin/vuosikertomukset/Digitalist_group_tilinpaaatos_2018.pdf Luettu: 30.10.2020

Vuosikertomukset.net 2018. Tecnotree Oyj. Luettavissa: https://vuosikertomukset.net/resources/Tecnotree/fin/vuosikertomukset/Tecnotree_vuosikertomus_2018.pdf Luettu: 30.10.2020

Vuosikertomukset.net 2019. Componenta Oyj. Luettavissa: https://vuosikertomukset.net/resources/Componenta/fin/vuosikertomukset/Componenta_vuosikertomus_2019.pdf Luettu:30.10.2020

6 Liitteet

Tutkimustyön perusteet ja menetelmät-kurssin diaesityksen materiaalia.

- Reliabiliteetti = mittari mittaa oikein
- Reliabiliteetti on validiteetin välttämätön ehto
- Validiteetti = mitataan sitä, mitä oli tarkoitus mitata
- Validiteetti on arvioitava - ei tunnuslukuja

Componenta 2019.

Toiminnan jatkuvuuteen liittyvä olennainen epävarmuus

Haluamme kiinnittää huomiota konsernitilinpäätöksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin, joissa kuvataan konserniyhtiöiden yrityssaneerausmenettelyiden tilaa ja edistymistä sekä oletusta toiminnan jatkuvuudesta.

Componenta-konsernin hallitus ja johto ovat toiminnan jatkuvuutta arvioidessaan analysoineet konsernin maksuvalmiustilannetta sekä saneerausmenettelyiden vaikutusta konsernin ja konserniyhtiöiden taloudelliseen asemaan sekä kassavirtoihin. Hallitus ja johto arvioivat, että maksuvalmiustilanteeseen, konserniyhtiöiden tuloskehitykseen sekä saneerausohjelmien ja rahoitustransaktioiden onnistumiseen liittyy olennaisia epävarmuustekijöitä. Hallitus ja johto toteavat, että saneerausohjelmien alla olevien yhtiöiden kassavirtaennusteisiin ja käyttöpääomatarpeen ennustamiseen liittyy merkittäviä arviota ja oletamia sekä epävarmuustekijöitä. Toiminnan jatkuvuuden kannalta merkittävimmät arviot ja oletamat sekä epävarmuudet on kuvattu konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

Hallitus ja johto katsovat, että Componenta-konserni pystyy ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa realisoimaan varansa ja suorittamaan velkansa osana tavanomaista liiketoimintaa yrityssaneerausmenettelyjen puitteissa. Näin ollen hallitus ja johto katsovat, että konsernitilinpäätös ja emoyhtiön tilinpäätös on ollut asianmukaista laatia toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Käsityksemme mukaan saneerausmenettelyjen onnistumiseen sekä kassavirtaennusteiden toteutumiseen liittyy sellaista olennaista epävarmuutta, joka saattaa antaa merkittävää aihetta epäillä Componenta Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden kykyä jatkaa toimintaansa.

Lausuntoamme ei ole mukautettu tämän seikan osalta.

Tecnotree 2018.

Toiminnan jatkuvuuteen liittyvä olennainen epävarmuus

Haluamme kiinnittää huomiota konsernitilinpäätöksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin, joissa todetaan, että Tecnotreellä on toiminnan jatkuvuuteen liittyviä olennaisia epävarmuustekijöitä. Tecnotreen lähiajan riskit ja epävarmuustekijät liittyvät liikevaihdon kehitykseen, projekteihin, niiden ajoitukseen, myyntisaamisiin ja valuuttakurssien muutoksiin. Lisäksi Tecnotreella on emoyhtiön negatiivisen oman pääoman aiheuttama riski.

Yhtiön laatiman seuraavan 12 kuukauden kassavirtaennusteen toteutuminen ja siten toiminnan jatkuvuuden varmistaminen edellyttää liikevaihdon pysymistä nykyisellä tasolla ja kulujen hallintaa suunnitellusti.

Käsityksemme mukaan edellä mainitut olosuhteet osoittavat sellaista olennaista epävarmuutta, joka saattaa antaa merkittävää aihetta epäillä Tecnotree Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden kykyä jatkaa toimintaansa.

Löydät koko vuosikertomuksen osoitteesta vuosikertomus2018.tecnotree.com

TECNOTREE

VUOSIKERTOMUS 2018

Tilinpäätös

Lausuntoamme ei ole mukautettu tämän seikan osalta.

Valoe 2018.

Tietyn seikan painottaminen – kehittämismenojen arvostus

Haluamme kiinnittää huomiota taseen pysyviin vastaaviin aktivoituihin kehittämismenoihin, yhteensä 10.022.050,39 euroa. Yhtiön johto on laatinut IAS 36:n mukaisen arvonalennustestauksen, jossa kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty käyttöarvoon perustuen. Käyttöarvo lasketaan perustuen diskontattuihin rahavirtaennusteisiin, joiden taustalla olevien keskeisten oletusten määrittäminen edellyttää johdon harkintaa. Harkinta liittyy mm. tulonodotuksiin, diskonttauksessa käytettävään markkinakorkoon ja vieraan pääoman korkoon.

Kehittämismenojen arvostukseen saattaa sisältyä epävarmuutta, millä on olennaista vaikutusta yhtiön taloudellista asemaa arvioitaessa. Lausuntoamme ei ole mukautettu tämän seikan johdosta.

Componenta 2018.

Toiminnan jatkuvuuteen liittyvä olennainen epävarmuus

Haluamme kiinnittää huomiota konsernitilinpäätöksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin, joissa kuvataan konserniyhtiöiden yrityssaneerausmenettelyiden tilaa ja edistymistä sekä oletusta toiminnan jatkuvuudesta.

Componenta-konsernin hallitus ja johto ovat toiminnan jatkuvuutta arvioidessaan analysoineet konsernin maksuvalmiustilannetta sekä saneerausmenettelyiden vaikutusta konsernin ja konserniyhtiöiden taloudelliseen asemaan sekä kassavirtoihin. Hallitus ja johto arvioivat, että maksuvalmiustilanteeseen, konserniyhtiöiden tuloskehitykseen sekä saneerausohjelmien ja rahoitustransaktioiden onnistumiseen liittyy olennaisia epävarmuustekijöitä. Hallitus ja johto toteavat, että saneerausohjelmien alla olevien yhtiöiden kassavirtaennusteisiin ja rahoitukseen liittyy merkittäviä arviota ja olettamia sekä epävarmuustekijöitä. Toiminnan jatkuvuuden kannalta merkittävät arviot ja oletamat sekä epävarmuudet on kuvattu konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

Hallitus ja johto katsovat, että Componenta-konserni pystyy ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa realisoimaan varansa ja suorittamaan velkansa osana tavanomaista liiketoimintaa yrityssaneerausmenettelyjen puitteissa. Näin ollen hallitus ja johto katsovat, että konsernitilinpäätös ja emoyhtiön tilinpäätös on ollut asianmukaista laatia toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Käsityksemme mukaan saneerausmenettelyjen onnistumiseen sekä kassavirtaennusteiden toteutumiseen liittyy sellaista olennaista epävarmuutta, joka saattaa antaa merkittävää aihetta epäillä Componenta Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden kykyä jatkaa toimintaansa.

Lausuntoamme ei ole mukautettu tämän seikan osalta.

Digitalist 2018

Tietyn seikan painottaminen – emoyhtiön taseessa olevien tytäryhtiöosakkeiden ja konsernin sisäisten saamisten arvostus

Emoyhtiö Digitalist Group Oyj:n taseessa olevien tytäryhtiöosakkeiden arvo tilinpäätöshetkellä 31.12.2018 oli yhteensä 42,0 miljoonaa euroa. Lisäksi emoyhtiön konsernin sisäiset saamiset olivat yhteensä 6,8 miljoonaa euroa. Konsernin tuloskehitys on viime vuosina ollut tappiollista. Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedoissa kuvatulla tavalla konsernissa on laadittu pitkän aikavälin ennusteet ja laskelmat, joiden perusteella on arvioitu tytäryhtiöosakkeiden arvostuksen asianmukaisuutta. Haluamme kiinnittää huomiota siihen, että tytäryhtiöosakkeiden ja konsernisaamisten arvostus on merkittävästi riippuvainen tytäryhtiöiden tulevasta tuloskehityksestä sekä konsernin liiketoimintamallista. Lausuntoamme ei ole mukautettu tämän seikan osalta.

Tecnotree 2017.

Toiminnan jatkuvuuteen liittyvä olennainen epävarmuus

Haluamme kiinnittää huomiota konsernitilinpäätöksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin, joissa todetaan, että Tecnotreellä on toiminnan jatkuvuuteen liittyviä olennaisia epävarmuustekijöitä. Yhtiön riskit ja lähiajan epävarmuustekijät liittyvät rahoitukseen, projekteihin, niiden ajoitukseen, osatuloutus- ja myyntisaamisiin ja valuuttakurssien muutoksiin. Yhtiön kassatilanne on jatkunut kriittisenä ja rahan riittävyys on merkittävin yksittäinen riski. Yhtiöllä on myyntiä useisiin maihin, joiden keskuspankeilla on pulaa ulkomaanvaluutoista. Tämä aiheuttaa ylimääräisiä maksujen viivästymisiä, kuluja ja jopa riskejä maksujen saamisesta lainkaan. Lisäksi Tecnotreellä on emoyhtiön negatiivisen oman pääoman aiheuttama riski.

Viking Acquisitions Corp sitoutui 8.3.2018 tekemään vapaaehtoisen julkisen käteisostotarjouksen kaikista Tecnotreen liikkeeseen laskemista osakkeista. Tarjouksen toteutumisen ehtona on, että 90 % osakkeenomistajista hyväksyy tarjouksen. Tarjouksentekijä on yhtiön suurin velkoja noin 21,6 miljoonan euron saatavalla yhtiöltä. Saatavat ovat vakuudellista ja vakuudetonta velkaa, jotka kuuluvat saneerausohjelman piiriin. Tarjousaikaa on jatkettu ja se päättyy 30.4.2018. Yhtiön arvion mukaan toiminnan jatkuvuus (going concern) perustuu näkemykseen, että julkinen ostotarjous hyväksytään tai että yhtiön vaikeaan kassatilanteeseen löytyy lyhyellä aikavälillä muu ratkaisu.

Käsityksemme mukaan edellä mainitut olosuhteet osoittavat sellaista olennaista epävarmuutta, joka saattaa antaa merkittävää aihetta epäillä Tecnotree Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden kykyä jatkaa toimintaansa.

Lausuntoamme ei ole mukautettu tämän seikan osalta.

Toiminnan jatkuvuuteen liittyvä olennainen epävarmuus

Haluamme kiinnittää huomiota konsernitilinpäätöksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin, joissa kuvataan konserniyhtiöiden yrityssaneerausmenettelyiden tilaa ja edistymistä sekä oletusta toiminnan jatkuvuudesta. Componenta-konsernin hallitus ja johto ovat toiminnan jatkuvuutta arvioidessaan analysoineet konsernin maksuvalmiustilannetta sekä saneerausmenettelyiden vaikutusta konsernin ja konserniyhtiöiden taloudelliseen asemaan sekä kassavirtoihin. Hallitus ja johto arvioivat, että maksuvalmiustilanteeseen ja sen vaikutukseen konserniyhtiöiden tuloskehitykseen sekä saneerausohjelmien ja rahoitustransaktioiden onnistumiseen liittyy olennaisia epävarmuustekijöitä. Hallitus ja johto toteavat, että saneerausohjelmien alla olevien yhtiöiden kassavirtaennusteisiin ja rahoitukseen liittyy merkittäviä johdon arviota ja oletamia sekä epävarmuustekijöitä. Toiminnan jatkuvuuden kannalta merkittävät yhtiön ja johdon arviot ja oletamat sekä epävarmuudet on kuvattu konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

Hallitus ja johto katsovat, että Componenta-konserni pystyy ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa realisoimaan varansa ja suorittamaan velkansa osana tavanomaista liiketoimintaa yrityssaneerausmenettelyjen puitteissa. Näin ollen hallitus ja johto katsovat, että tilinpäätös on ollut asianmukaista laatia toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Käsityksemme mukaan saneerausmenettelyjen onnistumiseen sekä kassavirtaennusteiden toteutumiseen liittyy sellaista olennaista epävarmuutta, joka saattaa antaa merkittävää aihetta epäillä Componenta Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden kykyä jatkaa toimintaansa.

Lausuntoamme ei ole mukautettu tämän seikan osalta.

Digitalist 2017.

Toiminnan jatkuvuuteen liittyvä olennainen epävarmuus

Haluamme kiinnittää huomiota siihen, että konsernin tuloskehitys on viime vuosina ollut tappiollista ja rahoitustilanne

kireä. Konsernissa on toteutettu useita rahoitusjärjestelyjä pääomarakenteen korjaamiseksi ja maksuvalmiuden turvaamiseksi. Tilinpäätöshetkellä 31.12.2017 konsernin lyhytaikaisen vieraan pääoman määrä ylitti lyhytaikaisten varojen määrän. Liitetiedon 33 mukaisesti seuraavan vuoden aikana erääntyvien velkojen määrä oli tilinpäätöshetkellä yhteensä 8,2 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan rahavirta on ollut negatiivinen tilikausilla 2016 ja 2017.

Toimintakertomuksessa sekä tilinpäätöksen liitetietojen laadintaperiaatteiden Toiminnan jatkuvuus -kappaleessa esitetyn mukaisesti tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuusperiaatteen mukaisesti ottaen huomioon yhtiön toteuttamat rahoitusjärjestelyt tilikaudella 2017 ja vuoden 2018 alussa sekä liiketoimintaennuste vuoden 2018 osalta. Tilinpäätöksessä esitetyllä tavalla konsernin liikevaihto on kasvanut edellisestä vuodesta ja kannattavuus parantunut, ollen kuitenkin edelleen merkittävästi tappiollinen. Konserni on vuoden 2018 alussa sopinut yhteensä 1,5 miljoonan euron lisärahoituksesta sekä aloittanut tehostamistoimenpiteet kulurakenteen keventämiseksi ja kannattavuuden parantamiseksi. Toiminnan kannattavuuteen ja rahoitusilanteen parantumiseen liittyy kuitenkin olennaista epävarmuutta, joka saattaa antaa aiheita epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa.

Lisäksi haluamme kiinnittää huomiota siihen, että konsernitaseeseen sisältyy yhteensä 12,8 miljoonan euron liikearvo sekä yhteensä 5,0 miljoonan euron aineettomat oikeudet. Edellisessä kappaleessa kuvatulla tavalla konsernin kykyyn jatkaa toimintaansa saattaa liittyä epävarmuutta, minkä johdosta liikearvon ja muiden aineettomien oikeuksien arvostukseen saattaa liittyä epävarmuutta.

Lausuntoamme ei ole mukautettu edellä mainittujen seikkojen osalta.

Tietyn seikan painottaminen – emoyhtiön taseessa olevien tytäryhtiöosakkeiden ja konsernin sisäisten saamisten arvostus

Emoyhtiö Digitalist Group Oyj:n taseessa olevien tytäryhtiöosakkeiden arvo tilinpäätöshetkellä 31.12.2017 oli yhteensä 32,8 miljoonaa euroa. Lisäksi emoyhtiön konsernin sisäiset saamiset olivat yhteensä 6,3 miljoonaa euroa. Konsernin tuloskehitys on viime vuosina ollut tappiollista. Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedoissa kuvatulla tavalla konsernissa on laadittu pitkän aikavälin ennusteet ja laskelmat, joiden perusteella on arvioitu sekä liikearvon että tytäryhtiöosakkeiden arvostuksen asianmukaisuutta. Tytäryhtiöosakkeiden ja konsernisaamisten arvostus on merkittävästi riippuvainen tytäryhtiöiden tulevasta tuloskehityksestä sekä konsernin liiketoimintamallista. Lausuntoamme ei ole mukautettu tämän seikan osalta.

Tilintarkastuskertomusten sisältö 2019.

Raisio	vakio			
Raute	x	vakio		
Robit	vakio			
Sagafurs	vakio			
Sanoma	vakio			
Sievi Capital	vakio			
Silmäasema	x	vakio		
Soprano	x	vakio		
SRV	vakio			
SSH.com	xx	vakio		
Storaenso	vakio			
Suominen	vakio			
Talenom	xx	vakio		
Tecnotree	vakio			
Telia Company	xx	vakio		
Tieto	vakio			
Tokmanni	vakio			
Tulikivi	vakio			
Uponor	vakio			
Vaisala	vakio			
Valoe	xx	x		
Wärtsilä	vakio			
YIT	vakio			
Afarak	xxx	x		
Aktia	vakio			
Alma	vakio			
Apetit	vakio			
Aspo	vakio			
Atria Oyj	vakio			
Biohit HealthCare	vakio			
CapMan	x	vakio		
Caverion	vakio			
Componenta	lisätieto	teollisuustuotteet ja -palvelut		
Cramo	vakio			
Digitalist	x	vakio		
EAB Group	xx	vakio		
Elisa	vakio			
Efore	vakio			
Etteplan	vakio			

Exel	vakio				
Finnair	vakio				
Fortum	vakio				
Harvia	vakio				
Honka	xxx	vakio			
Ilkka-yhtymä	vakio				
Innofactor	vakio				
Kamux	vakio				
Keskisuomalainen	xx	vakio			
Kesla	vakio				
Kone	vakio				
L&T	vakio				
Marimekko	vakio				
Metsäboard	vakio				
Neo Industrial	vakio				
Nixu cybersecurity	vakio				
Nokia	vakio				
Nordea	xx	vakio			
Olvi	x	vakio			
Optomed	xx	vakio			
Orion	xxx				
Outotec	vakio				
Panostaja	vakio				
Ponsse	vakio				
QPR	vakio				

Tilintarkastuskertomusten sisältö 2018.

Raisio	vakio				
Raute	x	vakio			
Robit	vakio				
Sagafurs	vakio				
Sanoma	vakio				
Sievi Capital	vakio				
Silmäasema	vakio				
Soprano	xx	vakio			
SRV	vakio				
SSH.com	x	vakio			
Storaenso	vakio				
Suominen	vakio				
Talenom	xx	vakio			
Tecnotree	lisätieto	teknologia			
Telia Company	xx	vakio			
Tieto	vakio				
Tokmanni	vakio				
Tulikivi	vakio				
Uponor	vakio				
Vaisala	vakio				
Valoe	xx	lisätieto	teollisuustuotteet ja -palvelut		
Wärtsilä	vakio				
YIT	vakio				
Afarak	x	x			
Aktia	vakio				
Alma	vakio				
Apetit	vakio				
Aspo	vakio				
Atria Oyj	vakio				
Biohit HealthCare	vakio				
CapMan	vakio				
Caverion	vakio				
Componenta	lisätieto	teollisuustuotteet ja -palvelut			
Cramo	vakio				
Digitalist	lisätieto	teknologia			
EAB Group	xx	vakio			
Elisa	vakio				
Efore	vakio				
Etteplan	vakio				

Exel	vakio				
Finnair	vakio				
Fortum	vakio				
Harvia	vakio				
Honka	vakio				
Ilkka-yhtymä	vakio				
Innofactor	vakio				
Kamux	vakio				
Keskisuomalainen	xx	vakio			
Kesla	vakio				
Kone	vakio				
L&T	vakio				
Marimekko	vakio				
Metsäboard	vakio				
Neo Industrial	vakio				
Nixu cybersecurity	vakio				
Nokia	vakio				
Nordea	xx	vakio			
Olvi	x	vakio			
Optomed	xx	x			
Orion	vakio				
Outotec	vakio				
Panostaja	vakio				
Ponsse	vakio				
QPR	vakio				

Tilintarkastuskertomusten sisältö 2017.

Raisio	vakio				
Raute	x	vakio			
Robit	vakio				
Sagafurs	vakio				
Sanoma	vakio				
Sievi Capital	vakio				
Silmäasema	vakio				
Soprano	xx	vakio			
SRV	vakio				
SSH.com	x	vakio			
Storaenso	x	vakio			
Suominen	vakio				
Talenom	xx	vakio			
Tecnotree	lisätieto	teknologia			
Telia Company	xx	vakio			
Tieto	vakio				
Tokmanni	vakio				
Tulikivi	vakio				
Uponor	vakio				
Vaisala	vakio				
Valoe	xx	vakio			
Wärtsilä	vakio				
YIT	vakio				
Afarak	vakio				
Aktia	vakio				
Alma	vakio				
Apetit	vakio				
Aspo	vakio				
Atria Oyj	vakio				
Biohit HealthCare	vakio				
CapMan	vakio				
Caverion	x	x			
Componenta	lisätieto	teollisuustuotteet ja -palvelut			
Cramo	vakio				
Digitalist	lisätieto x 2	teknologia			
EAB Group	xx	vakio			
Elisa	vakio				
Efore	vakio				
Etteplan	vakio				

Exel	vakio				
Finnair	vakio				
Fortum	vakio				
Harvia	xx	x			
Honka	vakio				
Ilkka-yhtymä	vakio				
Innofactor	vakio				
Kamux	vakio				
Keskisuomalainen	xx	vakio			
Kesla	vakio				
Kone	vakio				
L&T	x	vakio			
Marimekko	vakio				
Metsäboard	vakio				
Neo Industrial	vakio				
Nixu cybersecurity	vakio				
Nokia	vakio				
Nordea	xx	vakio			
Olvi	x	vakio			
Optomed	xx	x			
Orion	vakio				
Outotec	vakio				
Panostaja	vakio				
Ponsse	vakio				
QPR	vakio				

Suomalaisten pörssiyhtiöiden toimialat.

Raisio	Kulutustavarat		
Raute	Teollisuustuotteet ja -palvelut		
Robit	Teollisuustuotteet ja -palvelut		
Sagafurs	Kulutustavarat		
Sanoma	Kulutuspalvelut		
Sievi Capital	Rahoitus		
Silmäasema			
Soprano	Kulutuspalvelut		
SRV	Teollisuustuotteet ja -palvelut		
SSH.com	Teknologia		
Storaenso	Perusteollisuus		
Suominen	Kulutustavarat		
Talenom	Teollisuustuotteet ja -palvelut		
Tecnotree	Teknologia		
Telia Company	Tietoliikennepalvelut		
Tieto	Teknologia		
Tokmanni	Kulutuspalvelut		
Tulikivi	Teollisuustuotteet ja -palvelut		
Uponor	Teollisuustuotteet ja -palvelut		
Vaisala	Teollisuustuotteet ja -palvelut		
Valoe	Teollisuustuotteet ja -palvelut		
Wärtsilä	Teollisuustuotteet ja -palvelut		
YIT	Teollisuustuotteet ja -palvelut		
Afarak	Perusteollisuus		
Aktia	Rahoitus		
Alma	Kulutuspalvelut		
Apetit	Kulutustavarat		
Aspo	Teollisuustuotteet ja -palvelut		
Atria Oyj	Kulutustavarat		
Biohit HealthCare	Terveystieteet		
CapMan	Rahoitus		
Caverion	Teollisuustuotteet ja -palvelut		
Componenta	Teollisuustuotteet ja -palvelut		
Cramo			
Digitalist	Teknologia		
EAB Group	Rahoituspalvelut		
Elisa	Tietoliikennepalvelut		
Efore	Teollisuustuotteet ja -palvelut		
Etteplan	Teollisuustuotteet ja -palvelut		

Exel	Teollisuustuotteet ja -palvelut			
Finnair	Kulutuspalvelut			
Fortum	Yleishyödylliset palvelut			
Harvia	Kulutustavarat			
Honka	Kulutustavarat			
Ilkka-yhtymä	Kulutuspalvelut			
Innofactor	Teknologia			
Kamux	Kulutuspalvelut			
Keskisuomalainen	Kulutuspalvelut			
Kesla	Teollisuustuotteet ja -palvelut			
Kone	Teollisuustuotteet ja -palvelut			
L&T	Teollisuustuotteet ja -palvelut			
Marimekko	Kulutustavarat			
Metsäboard	Perusteollisuus			
Neo Industrial	Teollisuustuotteet ja -palvelut			
Nixu cybersecurity	Teknologia			
Nokia	Teknologia			
Nordea	Rahoitus			
Olvi	Kulutustavarat			
Optomed	Terveystuotteet ja -palvelut			
Orion	Terveystuotteet ja -palvelut			
Outotec				
Panostaja	Rahoitus			
Ponsse	Teollisuustuotteet ja -palvelut			
QPR	Teknologia			

Suomalaisten pörssiyritysten määrä toimialoittain.

Kulutustavarat	9			
Kulutuspalvelut	8			
Teollisuustuotteet ja -palvelut	21			
Rahoitus	5			
Rahoituspalvelut	1			
Teknologia	8			
Perusteollisuus	3			
Tietoliikennepalvelut	2			
Terveystuotteet ja -palvelut	3			
Yleishyödylliset palvelut	1			